Homília na vigíliu slávnosti Všetkých svätých
Kostol Všetkých svätých, Ludrová, 31. október 2026

Drahí bratia a sestry, milí pútnici! Dnes večer sa nachádzame na mimoriadnom mieste. Vstúpili sme do starobylého Kostola Všetkých svätých v Ludrovej, ktorého múry už celé stáročia uchovávajú vzácne svedectvo viery našich predkov. Keď sa rozhliadneme okolo seba, vidíme nádherné stredoveké nástenné maľby. Sú to obrazy, ktoré vznikli pred mnohými storočiami, a predsa majú schopnosť osloviť aj nás, ľudí 21. storočia. Rozprávajú nám príbeh Ježiša Krista, jeho života, utrpenia, smrti a víťazstva nad smrťou. Tieto maľby nie sú iba vzácnymi umeleckými dielami, ktoré obdivujeme pre ich krásu a historickú hodnotu. Sú predovšetkým svedectvom viery. V čase, keď mnohí ľudia nevedeli čítať a nemali vo svojich domovoch Sväté písmo, práve obrazy na stenách chrámov pomáhali spoznávať biblické udalosti. Človek sa na ne pozeral a učil sa z nich čítať evanjelium. Umelec vzal do rúk štetec, pripravil farby a na steny chrámu preniesol príbeh Božej lásky k človeku. A tak tieto steny už celé stáročia akoby rozprávali. Hovoria o Bohu, ktorý sa stal človekom, ktorý vstúpil do našich dejín, ktorý nás miloval až do krajnosti a ktorý nám otvoril cestu k večnému životu.

Nachádzame sa v chráme zasvätenom všetkým svätým, obklopení obrazmi, ktoré nám pripomínajú dejiny spásy, a počúvame evanjelium o Ježišových blahoslavenstvách. Možno by sme si mohli položiť otázku: Čo majú spoločné tieto starobylé maľby, Ježišove slová z dnešného evanjelia a sviatok Všetkých svätých? Myslím si, že ich spája jedna hlboká myšlienka. Boh chce, aby sa jeho obraz stal viditeľným v živote človeka.

V dnešnom evanjeliu vystupuje Ježiš na vrch. Okolo neho sa zhromažďujú učeníci a zástupy ľudí. Prichádzajú za ním so svojimi starosťami, otázkami, túžbami a nádejami. A Ježiš začína hovoriť. Jeho prvé slová sú prekvapujúce: „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ Potom pokračuje: „Blahoslavení plačúci… blahoslavení tichí… blahoslavení milosrdní… blahoslavení čistého srdca… blahoslavení tí, čo šíria pokoj…“ Keď tieto slová počúvame, možno máme pocit, že Ježiš nám predkladá zoznam požiadaviek, ktoré musíme splniť, aby sme sa stali dobrými kresťanmi. Ale blahoslavenstvá sú oveľa viac než iba súbor morálnych pravidiel. Sú predovšetkým zjavením toho, aký je Boh a aký je človek, ktorý žije v jeho blízkosti.

Ježiš nehovorí, že chudoba, plač alebo prenasledovanie sú samy osebe dobré a že človek má vyhľadávať utrpenie. Hovorí, že ani v týchto situáciách nie je človek zabudnutý Bohom. Božie kráľovstvo sa otvára aj tam, kde by sme podľa ľudských meradiel videli iba slabosť, neúspech alebo beznádej. Ježiš obracia náš pohľad. Ukazuje nám, že skutočná veľkosť človeka nespočíva v moci, bohatstve či uznaní, ale v srdci, ktoré je otvorené Bohu a druhým ľuďom.

Teraz sa vráťme k obrazom, ktoré nás obklopujú. Stredoveký maliar potreboval farby a štetec, aby na stene chrámu zobrazil Ježišov život. Ale aj Ježiš nám dnes v evanjeliu akoby maľuje obraz. Nie farbami, ale slovami. A keď sa na tento obraz pozrieme pozornejšie, zistíme niečo nádherné. Blahoslavenstvá sú akoby portrétom samotného Ježiša Krista. Skôr než nám hovoria, akými máme byť my, ukazujú nám, aký je on. Kto je skutočne chudobný v duchu, ak nie Ježiš, ktorý sa úplne zveruje svojmu nebeskému Otcovi? Kto je skutočne tichý, ak nie Ježiš, ktorý o sebe hovorí: „Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom“? Keď ho urážali, neodpovedal urážkami. Keď ho odsúdili, nezvolil cestu pomsty. Kto je milosrdný, ak nie Ježiš, ktorý sa zastavoval pri hriešnikoch, dotýkal sa chorých, prijímal odmietaných a odpúšťal tým, ktorí ho pribíjali na kríž? Kto má čisté srdce, ak nie on, ktorého láska bola úplne pravdivá, bez pretvárky a bez vypočítavosti? Kto prináša pokoj, ak nie Kristus, ktorý po svojom zmŕtvychvstaní prichádza k vystrašeným učeníkom so slovami: „Pokoj vám“? A kto bol prenasledovaný pre spravodlivosť viac než on, ktorý zostal verný pravde a láske až po smrť na kríži?

Preto môžeme povedať, že blahoslavenstvá sú Ježišovým autoportrétom. Nie portrétom namaľovaným na plátne alebo na stene chrámu, ale portrétom, ktorý vytvoril svojím vlastným životom. A tu sa dostávame k podstate dnešnej slávnosti. Prečo nám Ježiš ukazuje tento svoj portrét? Ukazuje nám ho preto, aby nás pozval k podobnosti so sebou. Aby sa jeho vlastnosti postupne stávali aj našimi vlastnosťami. Aby sa jeho spôsob myslenia, jeho milosrdenstvo, jeho pokora a jeho láska stávali viditeľnými v našom každodennom živote. A práve toto je svätosť.

Keď sa dnes pozeráme na tieto vzácne maľby, uvedomujeme si, že ich krása vznikala postupne. Umelec najprv pripravil podklad, potom nanášal farby a jednotlivé obrazy postupne nadobúdali svoju podobu. Aj duchovný život človeka je takýmto postupným vytváraním obrazu. Boh je ten, ktorý v nás pôsobí svojou milosťou. A my mu svojou slobodou odpovedáme. Každé rozhodnutie pre dobro, každé odpustenie, každý skutok milosrdenstva, každá vernosť pravde je akoby ďalším ťahom štetca, ktorým sa v našom živote stáva viditeľnejšou Kristova podoba. Nie všetko sa podarí na prvýkrát. Niekedy sa náš život zamotá, niekedy urobíme chybu, niekedy sa vzdialime od toho, čím by sme chceli byť. Ale Boh sa svojho diela nevzdáva. Je trpezlivý. Pozýva nás k obráteniu, ponúka nám odpustenie a dáva nám možnosť začať znova.

A možno práve tu, v tomto starobylom chráme, by sme si mali položiť jednu veľmi osobnú otázku: Aký obraz Ježiša Krista vidia ľudia, keď sa pozerajú na môj život?

Svätosť sa rodí v našich domácnostiach, na pracoviskách, v školách, v nemocniciach, pri lôžkach chorých, v každodenných stretnutiach. Rodí sa tam, kde človek dovolí Kristovi, aby premieňal jeho srdce. A preto je sviatok Všetkých svätých sviatkom nádeje.

Pripomína nám, že svätosť nie je vyhradená iba niekoľkým výnimočným ľuďom. Je povolaním každého pokrsteného človeka. Aj mojím, aj vaším.

Drahí bratia a sestry, je nádherné, že sa dnes večer nachádzame práve tu, v Kostole Všetkých svätých. Tieto maľby prežili celé stáročia. Prežili mnohé generácie ľudí, ktorí sa na ne pozerali, modlili sa pred nimi a nachádzali v nich povzbudenie. Ale aj tie najvzácnejšie obrazy raz podliehajú času. Ich farby môžu vyblednúť, ich podklad môže zoslabnúť a potrebujú starostlivú ochranu. Existuje však obraz, ktorý má hodnotu pre večnosť: obraz Krista v ľudskom srdci. A práve o tento obraz sa máme starať predovšetkým.

Preto by som vás dnes chcel pozvať k jednej jednoduchej veci. Keď budete odchádzať z tohto chrámu, odneste si so sebou jedno Ježišovo blahoslavenstvo. Možno to, ktoré sa vás dnes najviac dotklo. A skúste ho v najbližších dňoch uskutočniť. Ak potrebujete niekomu odpustiť, urobte prvý krok. Ak vo vašej rodine chýba pokoj, skúste ho priniesť. Ak poznáte človeka, ktorý je osamelý alebo trpí, prejavte mu milosrdenstvo. Ak vás niečo zvádza k nepravdivosti, rozhodnite sa pre čisté a úprimné srdce. Nemusíme začínať veľkými vecami. Stačí jeden konkrétny skutok lásky. Práve tak sa začína cesta svätosti.

Na stenách tohto chrámu máme namaľované evanjelium. V blahoslavenstvách nám Ježiš ukazuje svoj vlastný portrét. A v našich životoch chce tento portrét postupne premieňať na skutočnosť. Amen.